

Wieś Okolicy Juchowo-Radacz-Kądzielnia

Adwent 2015

Krąg Wspierający Fundację im. Stanisława Karłowskiego

Die Lebenskraft eines Zeitalters liegt nicht
in seiner Ernte,
sondern
in seiner Aussaat.

Carl Ludwig Börne (1786 – 1837)

Potęga epoki nie wyraża się w wielkości
plonów
ale
w zasiewie.

(tłum. i red. poet./Übersetzung Danuta i Konrad Sałagan)

Zdjęcie tytułowe: dożynki 2015

W imieniu Fundacji Stanisława Karłwskiego i ludzi pracujących na rzecz Projektu Wiejskiego Juchowo-Radacz-Kądzielnia przesyłamy wszystkim najserdeczniejsze życzenia Bożonarodzeniowe i w tym miejscu chcielibyśmy powiadomić, że z okazji naszego 15-lecia w przyszłym roku wydanie jubileuszowe *Więści Okolicy* ukaże się pod koniec roku i będzie w nowej szacie.

Drodzy Przyjaciele i Darczyńcy Projektu Wiejskiego Juchowo,

(Sebastiaan Huisman)

Nasze Wieści Zima 2015 chcielibyśmy poświęcić zagadnieniu „Rozwoju Projektu Wiejskiego Juchowo“ i przy tym między innymi omówić okres początkowy, intencje i cele oraz też aktualny stan projektu znajdujący się w fazie przejściowej do nowej fazy rozwoju organizacyjnego.

Na początku ponownie na krótko zapraszamy na przegląd wydarzeń w naszym gospodarstwie rolnym do lata tego roku.

W lipcu było naprawdę zimno i deszczowo. Dopiero w sierpniu nastąpiły upalne dni i susza. To wszystko spowodowało, że tegoroczne żniwa były najprostsze w całej naszej historii w czasie kilku tygodni został zwieczony cały plon zbóż. Jednakże zbiory, z powodu zimnych a czasami suchych dni na wiosnę, są poniżej średnich zbiorów ze wszystkich upraw polnych (za wyjątkiem owsa).

Siew jesienny orkisz, żyta i jęczmienia ozimego nastąpił w terminie i zboża zaczęły kielkować, kiedy w połowie października przyszedł długo wyczekiwany deszcz. Pierwsze przymrozki w nocy (do -7 stopni przy ziemi) nadeszły dopiero na początku października.

Plony z pól obsianych koniczyną i lucerną były tego lata lepsze. Również nowo obsiane łąki na niskich bagnach przyniosły dobry plon. Nasze oba magazyny są wypełnione sianem aż po dach, która stanowi paszę na zimę. Co prawda nasze rezerwy na okres suszy kolejnego roku zostały całkowicie zużyte, pomimo dodatkowego korzystania z około 200 ha powierzchni traw z koniczyną od zaprzyjaźnionych sąsiednich gospodarstw ekologicznych. Mamy nadzieję, że te potrzebne nam powierzchnie, których produkcję przestawiliśmy na Demeter, będą nam dalej udostępniane w kolejnych latach do odtworzenia rezerw.

Plony z sadów i ogrodów z powodu zimnych temperatur na wiosnę również nie były specjalnie wysokie, ale za to na ogół wspaniałej jakości.

Podsumowując rok produkcji rolnej 2015 cechował się on przede wszystkim zmiennymi wpływami pogody i wykazywał, jak w poprzednim roku, ujemny bilans wodny. Nawet wyschło kilka studni. Teraz mamy nadzieję na wilgotną, obfitą w śnieg zimę, ażeby ponownie zapełnić zasoby wodne.

Nasze dożynki świętowaliśmy 26 września. Po raz pierwszy na początku święta odbyło się krótkie nabożeństwo w kościele w Juchowie. Stąd wspólnie przeszliśmy do gospodarstwa, ażeby tę towarzyską część świętować na łące nad jeziorem. Aż do wieczora była zabawa, muzyka, jedzenie i tańce.

Tymczasem nasze krowy wróciły do obór. Z powodu powyżej opisanej sytuacji paszowej dokonywaliśmy surowej selekcji młodych zwierząt i zatrzymywaliśmy do hodowli tylko te zwierzęta, które rokowały największą nadzieję.

Tego lata, dla radości wielu obserwatorów, po raz pierwszy trzymaliśmy cielaki na pastwisku z niewielką grupą krów karmiących. W tym miejscu obiecana informacja o naszym bydłe, które uciekło wiosną - po prawie 3 miesiącach życia na wolności, gdyż niemożliwe było odnalezienie młodych zwierząt ukrytych w lesie, wszystkie poza jedną sztuką poszukały biskości stajni i mogły zostać ponownie złapane.

Nasze „Dni pełne wrażeń w gospodarstwie rolnym dla dużych i małych” w międzyczasie należą do ulubionych celów wycieczek wielu przedszkoli, szkół oraz stowarzyszeń powiatu szczecineckiego. Odwiedzały nas dzieci i młodzież z okolic, jak również z kraju i zagranicy. Ponownie zapraszaliśmy w tym roku na nasze „Wakacje w gospodarstwie rolnym” i do „Szkoły cyrkowej” (tego roku po raz pierwszy w nowej obsadzie aktorów w trochę zmienionej formie).

Nasz grupa budowlana zakończyła tego lata między innymi dobudowę suszarni skrzynkowej do silosu zbożowego i rozpoczęła budowę magazynu pasz, jak również zajęła się zdejmowaniem płyt azbestowych ze starego budynku chlewni w Obrębui.

Podsumowując rok 2015, zostaliśmy postawieni w obliczu wielu wyzwań od warunków pogodowych, poprzez wewnętrzną restrukturyzację, organizowanie przetwórstwa i sprzedaży własnych produktów rolnych oraz dalszego rozwoju naszej wspólnoty życia i pracy. Jesteśmy dobrej myśli w obliczu tych wyzwań, ażeby w ścisłej współpracy znajdować wspólne drogi i rozwiązania.

Rolnictwo biodynamiczne w ramach Projektu Wiejskiego Juchowo angażuje się w poprawę stanu ziemi, dojrzewanie plonów oraz zdrowie roślin i zwierząt, jak również ludzi, którzy tutaj pracują. W ten sposób ciągle postępujemy za naszym podstawowym celem, który służy dobru publicznemu odnośnie uzdrowienia i zachowania ziemi dla kolejnych pokoleń. Doświadczamy wyraźnie rosnącej świadomości w naszym otoczeniu i w społeczności, jak również gotowości do przejmowania takiej odpowiedzialności.

Naturalnie serdecznie dziękujemy wszystkim Darczyńcom i Protektorom za Wasze wsparcie Projektu Wiejskiego Juchowo, szczególnie należy tutaj wymienić Software AG-Stiftung w Darmstadt. Bez nich i Was nie byłby możliwy rozwój urzeczywistniający nasze cele.

W imieniu Fundacji im. Stanisława Karłowskiego oraz wszystkich współpracowników życzymy Państwu pełnych zadumy i refleksji Świąt Bożego Narodzenia oraz błogosławionego Nowego Roku 2016! Jak zawsze zapraszamy wszystkich w odwiedziny do nas ażeby samemu przekonać się o postępie prac na miejscu.

W imieniu Projektu Wiejskiego Juchowo Manfred Klett, Urszula Sroka, Reiner Scheiwe, Antje Beckmann, Monika Liberacka; za dział pszczelarstwa Jan Drozd (oraz Jolanta Jętkowska jako dziennikarka przeprowadzająca wywiad).

Dożynki 2015

Motywy przewodnie i początki Projektu Wiejskiego Juchowo

(Manfred Klett)

Z powodu opracowania nowej struktury odpowiedzialności za Projekt Wiejski Juchowo w ramach Fundacji im. Stanisława Karłowskiego, po piętnastu latach prac rozwojowych należy retrospektywnie spojrzeć na idee i impulsy początku projektu. „Przełom” w latach 1989-90 odsłonił Wschód Europy. W 20 wieku na Wschodzie nastąpiło wiele cierpień i zniszczeń kulturalnych. Na praktycznie nieograniczonych przestrzeniach rolniczych żyło i pracowało chłopstwo w społecznościach wiejskich, zachowując dziedzictwo kulturowe przez wszystkie koleje wieków poprzez swój głęboki związek z ziemią. Dwóch wrogich braci, bolszewizm i nacjonalizm, wytepiło doszczętnie ich prąd kulturowy i duchowe podłoże. Po przełomie można było doświadczyć i zobaczyć tę powstałą z tego duchową próżnię w jej ogromnym wymiarze. Nasuwało się pytanie: Co może pomóc ludziom na rolniczym wschodzie w powrocie do nowej, ale teraz świadomie podjętej, relacji z ziemią i z bliźnimi. Czy społeczność wiejska może się podnieść w wielokulturowej metamorfozie w sensie syntezy obszarów miejskich i wiejskich? Czy na podstawie tego założenia można mieć nadzieję na prawdziwe zjednoczenie Europy Zachodniej, Centralnej i Wschodniej? Jakie warunki muszą zostać stworzone, ażeby z rolnictwa rozkwitła nowa kultura?

Odpowiedź na te pytania nastąpiła z rzeczywistej praktyki rolnictwa biodynamicznego oraz z antropozofii leżącej u podstaw światopoglądu ludzi. Na bazie doświadczenia, że ta praktyka oparta na idei znacznie pogłębi i poszerzy obraz człowieka o naturze i jej istocie oraz, że z tego powstaną impulsy do społecznych projektów, nastąpiło pobudzenie inicjatywy oraz wskazanie drogi, ażeby również w Europie Wschodniej utworzyć miejsce praktycznie oddziaływujące na życie i społeczeństwo. Okoliczności losu doprowadziły w 2000 roku do poznania Juchowa bogatego w lasy i jeziora, z piaszczystym krajobrazem morenowym na polskim Pomorzu Zachodnim. Wszystko leżało odlego, pola były porośnięte brzozaami i sosnami, zagospodarowanie równało się odtworzeniu wszystkiego z niczego. Idee były zbliżone do idealizmu, który pomagał przetrwać niezliczone przeszkody i trudy egzystencji. Przez wiele lat gościł niedostatek i często z miesiąca na miesiąc, nie było wiadomo, czy statek Projektu Wiejskiego nie zostanie zatrzymany przez wiatr, czy też nie pójdzie na dno w burzy wydarzeń. Dzięki ogromnej pomocy wielu osób i fundacji oraz niestrudżonym wysiłkom tutejszych mieszkańców wielokrotnie udawało się, co było cudem, pokonywać przeszkody. Po pięciu latach żmudnego trudu, przechodząc z jednej prowizorki do drugiej w budowie serca Projektu Wiejskiego - rolnictwa, nastąpiło ożywienie dzięki ścisłej współpracy z fundacją Software AG-Stiftung.

Jakie były i jak należy dalej realizować idee i motywy tej „przygody rozumu”, czyli powołania do życia miejsca kultury na wsi na dawnym komunistycznym wschodzie? Od początku było to pomyślane jako Projekt Wiejski Jucho-

wo tak, żeby każda inicjatywa, która szukała związku z rolnictwem w najszerszym tego słowa znaczeniu, miała znaleźć swój dom w Projekcie Wiejskim. Wychodząc z motywu przewodniego do impulsu biodynamicznego w Juchowie dołączyły następujące przedsięwzięcia:

- Sercem było i jest utworzenie i praktyczne wykorzystanie biodynamicznego rolnictwa na całym spójnym obszarze krajobrazowym 1900 ha. Oznacza to kształtowanie gospodarstwa rolnego z całą różnorodnością upraw, hodowli zwierząt, upraw ogrodniczych i sadowniczych, leśnictwa, zakładania żywopłotów, jak również łąk, pastwisk i gospodarki wodnej dla większej całości ewentualnego zamkniętego organizmu, samodzielnie się regenerującego. W związku z tym osiągnięto bardzo dużo; Juchowo otrzymało własne, nowe oblicze. Bardzo wiele pozostaje jednak jeszcze do zrobienia.

- Połączone z poprzednim celem było wyodrębnienie gruntu i pól, jak również kapitału związanego z martwym i żywym inwentarzem ze sprzedaży i dziedziczenia. Zarząd powierniczy został przeniesiony na organizację non-profit - Fundację im. Stanisława Karłowskiego. Dalekosiężnym celem pozostaje ideał, na podstawie celów duchowych i zobowiązań prawnych w stosunku do ziemi i człowieka, utrzymania całości gospodarstwa jako działalności użyteczności publicznej.
- Próbowano utworzyć spółdzielnię rolniczą ponoszącą wspólną odpowiedzialność w rolnictwie. To okazało się być przedwczesne. Musi dojrzeć świadomość dla niezbędnej do tego techniki moralnej. Przyszłościowym

celem pozostaje przekształcenie istniejącej struktury pracy najmniej opartej na poleceniach w odpowiedzialną w stosunku do siebie wspólnotę roboczą o strukturze horyzontalnej.

- **Pedagogika:** Organizm rolnictwa jest w służbie inicjatyw pedagogicznych. To daje przestrzeń do przeżyć i światopoglądu, jak również pole działania dla dzieci, młodzieży, na praktyki rolnicze dla uczniów, stażystów i studentów. W przyszłości planuje się utworzenie przedszkola, szkoły waldorfskiej i rolniczej.
- **Terapia socjalna:** Dorośli niepełnosprawni ludzie mają swoją własną dziedzinę działalności związanej z uprawą i przetwórstwem ziół i jagód oraz są zintegrowani w grupach w poszczególnych pracach rolniczych – w przyszłości też przetwórczych.
- **Medycyna:** Nadzieje na utworzenie praktyki lekarskiej do tej pory nie zostały spełnione.
- **Badania:** Projekt Wiejski Juchowo wytycza nowe drogi pod każdym względem: Każdy odpowiedzialny pracownik stoi przed wyzwaniem, aby przeniknąć swoje pole działania w kontekście całości z dociekliwością badacza. Problemy w rolnictwie będą rozwiązywane poprzez naukowe doświadczenia, które wynikają z praktyki.
- **Pozyskiwanie energii:** Projekt Wiejski Juchowo widzi ten problem jako obowiązek społeczny, przyczynek do pozyskiwania energii. Instalacje solarne są w fazie planowania. W odniesieniu do pozyskiwania energii wiatrowej do Projektu Wiejskiego musi zostać włączony własny podmiot.
- **Public Relations:** Centrum Spotkań Edukacyjno-Kulturalnych „Kulturscheune” zapewnia pomieszczenie i

wyżywienie dla wszelkich rodzajów imprez. Otoczenie społeczne jest przyjazne dla Projektu Wiejskiego. We współpracy z urzędami występuje przychylność i gotowość do pomocy.

Wszystkie inicjatywy tworzą całość Projektu Wiejskiego. Łączą się w sferze intelektualnej w celu wspierania rozwoju całości radą i czynem oraz do przekazywania owoców pracy społeczności. W sferze prawnej występują umownie między sobą i w stosunku do Fundacji im. Stanisława Karłowskiego. W sferze gospodarczej dążą do asocjacyjnego powiązania, w którym każde przedsięwzięcie będzie uwzględniać powodzenie drugiego przedsięwzięcia. Idee i motywy początku projektu poprzez różne niepowodzenia i stawiany opór zostały wdrożone do rzeczywistości Projektu Wiejskiego i okazały się być siłą napędową tego co powstało oraz świadczą o tym, że będą występowały też w przyszłości.

Jedyną stałą rzeczą w życiu jest zmiana

(Reiner Scheiwe)

Tak jak człowiek w trakcie swojego życia przechodzi przez różne etapy rozwoju od wieku dziecięcego do dorosłości, to również przedsiębiorstwa podlegają różnym fazom rozwoju. Dokładny początek nowej fazy rozwoju nie zawsze jest łatwy do rozpoznania, ponieważ przejścia z jednej fazy przedsiębiorstwa do kolejnej nie zawsze są płynne. Dla ludzi pracujących w przedsiębiorstwie ważnym jest, aby obserwować, organizować warunki ramowe (struktury zarządzania, procesy, kanały komunikacji, itp.) odpowiadające wielkości i potrzebom przedsiębiorstwa.

Faza pionierska

Przy zakładaniu przedsiębiorstwa mało jest ludzi na ziemi, którzy mają odwagę, siłę, wytrzymałość i umiejętności do realizacji takiego impulsu założycielskiego.

Podobnie też było przy tworzeniu naszego Projektu Wiejskiego w Juchowie. Zwłaszcza w aspekcie tutejszych warunków ramowych (gleby o niskiej wydajności, zniszczone budynki, słabo strukturalny obszar, itp.) ludzie, którzy zainicjowali rozwój w pierwszych latach tworzenia i budowy (w tak zwanej „fazie pionierskiej” zakładu), dokonali takich

osiągnąć w ostatnich latach, które znajdowały się na granicy własnej wytrzymałości przy całkowitym związaniu z celami projektu.

W fazie założycielskiej, pracownicy patrzą silnie na pionierów. Ważne terminy, decyzje, uzgodnienia, itd. często są omawiane / dokonywane przez założycieli lub wspólnie z nimi.

Jeżeli przedsiębiorstwo się rozrasta, co przykładowo jest widoczne w liczbie pracowników, w obrocie lub sumie bilansowej, to należy uzgodnić nowe zasady współpracy (organizacyjne warunki ramowe), w przeciwnym razie może to doprowadzić do przeciążenia decydentów.

Faza różnicowania

W naszym Projekcie Wiejskim obecnie jest zatrudnionych ponad 100 osób. W celu koordynacji wszystkich prac i potrzeb tych osób, potrzebne są bardziej zróżnicowane regulacje organizacyjne. Ważne jest również to, że coraz więcej jest osób chętnych do przejęcia odpowiedzialności za całość projektu lub jego poszczególne części.

Pozwólcie Państwo ze się przedstawię;

Nazywam się Reiner Scheiwe i od 2014 roku biorę udział w Projekcie Wsi Juchowo, gdzie między innymi jestem odpowiedzialny za finanse i controlling. Od zeszłego lata jestem członkiem zarządu Fundacji im. Stanisława Karłowskiego. Urodziłem się i wychowałem w Zagłębiu Ruhry, jako trzecie z ośmiorga dzieci, gdzie spędziłem 45 lat mojego życia. Mój ojciec pochodził z dawnej wsi "Juchow" (czyli naszego obecnego Juchowa). O tym „brzemienym w skutkach” związku dowiedziałem się po tym, jak się tutaj zatrudniłem. Po nauce w zawodzie handlowca przemysłowego pracowałem przez kilka lat w tej branży. Po urodzeniu się pierwszego dziecka, w 1980 roku, zacząłem bardzo wcześnie zajmować się pedagogiką waldorfską i antropozofią. W wyniku tego nastąpiła potrzeba działania w tej nowej sferze działalności. W wieku 25 lat postanowiłem przejść do GLS Gemeinschaftsbank w Bochum (Niemcy), głównie dlatego, że dążono tam do nowego (społeczno-ekologicznego) obchodzenia się z pieniędzmi. Tam przez 28 lat pracowałem w różnych działach (m.in. jako członek zarządu). Następnie zostałem prezesem zarządu Kas Hanowerskich (kas emerytalnych). Jestem żonaty, mam pięcioro dorosłych dzieci oraz pięcioro wnucząt.

Odpowiedzialni pracownicy Projektu Wiejskiego, rady nadzorczej oraz pracownicy fundacji Software AG-Stiftung Darmstadt już od dłuższego czasu zastanawiają się, jakie kroki są konieczne w tej nowej fazie przedsięwzięcia.

W tym celu najpierw wspólnie przeanalizowaliśmy / poprawiliśmy wszystkie struktury zarządzania i utworzyliśmy nowe gremium, na które powinno być przenoszone coraz więcej odpowiedzialności. W tym tak zwanym „rozszerzonym zarządzie” współpracują zarządy fundacji wraz z dyrektorami rolnictwa i niektórymi kierownikami działów w celu podejmowania istotnych codziennych decyzji biznesowych.

Do zarządu fundacji mogliśmy pozyskać jako nowego członka Panią Urszulę Srokę, która w ramach naszego projektu będzie odpowiedzialna za terapię społeczną.

Ponadto ze społeczności pracowników został wybrany jej przedstawiciel, który ma również prawo uczestniczenia w posiedzeniach rady nadzorczej. Po raz pierwszy został przyjęty system wynagradzania z odpowiednimi kryteriami za całokształt działalności.

W dniach 17 i 18 sierpnia 2015r. w Juchowie nastąpiło pierwsze spotkanie w dużej grupie z odpowiedzialnymi pracownikami Projektu Wiejskiego, członkami rady nadzorczej i pracownikami fundacji Software AG-Stiftung, ażeby wspólnie zastanowić się nad przyszłościowym kierunkiem rozwoju naszego przedsięwzięcia. W ramach pracy w grupach rozpoczęliśmy opracowywanie m.in. 10 najważniejszych podstawowych zadań na najbliższe 7-10 lat.

Jakie konkretne działania, w jakiej jakości i ilości powinny wynikać z tych zadań, to powinno zostać dalej skonkretyzo-

wane w poszczególnych grupach roboczych (np. cotygodniowe zapotrzebowanie na chleb piekarni, inne oferowane wyroby piekarnicze, wykorzystywana mąka, itp.). Wyniki powinny zostać przedstawione przez grupy robocze pod koniec listopada na drugim spotkaniu, ażeby przeanalizować, jak te przedsięwzięcia mogą być włączone w przyszły ogólny obraz Projektu Wiejskiego. Tak jak wszędzie w życiu, w miejscach, gdzie nachodzą na siebie różne obszary działania, muszą być wypracowane kompromisy z innymi ludźmi/obszarami. Ostatecznie z tego wspólnego opracowania ogólnego obrazu powinien powstać dla naszej pracy nowy plan strategiczny.

Tworzenie umysłowych i duchowych przestrzeni

Jeśli z jednej strony następuje intensywne zajęcie się sprawami organizacyjnymi, to z drugiej strony ważnym jest stworzenie przestrzeni dla rozwoju duchowego ludzi. Dlatego opracowaliśmy zasady dla naszych przedsięwzięć w Juchowie, które w ramach wyznaczonych prac rozwojowych w latach 2015/2016 powinny zostać zrealizowane uchwalone. Te zasady staną się dla nas drogowskazem w codziennych działaniach i zamierzeniach.

Od lewej do prawej - Danuta Olejniczak, Karolina Adamczyk, Mariola Lehmann i Wiesława Miszkiel.

Chcielibyśmy Państwu przedstawić naszą grupę Pań z kuchni.

Dzień za dniem Panie z naszej grupy osób pracujących w kuchni troszczą się nie tylko o nasze fizycznie dobre samopoczucie ale również o nasze zapasy zimowe i pielęgnację gospodarstwa.

Ciągle je spotykamy, to tu, to tam pracowite jak pszczołki. Nie raz podczas wydawania posiłku w korytarzu czy przy stole kuchennym można usłyszeć od nich dobre słowo, przyjazny uśmiech i wzmocnieni taką formą serdeczności możemy pracować. Cały rok w Juchowie ma swoje cechy szczególne i często stawia nasze „kuchenne czarodziejki” przed nowymi zadaniami i wyzwaniem- codzienne gotowanie dla około 60 pracowników(z tego co rośnie w ogrodzie), przygotowanie śniadań dla odwiedzających nas dzieci, przygotowanie weków, marynat, kiszenie kapusty, przygotowanie posiłków dla klas szkolnych, szkoły cyrkowej jak również poczęstunku dożynkowego, Bożonarodzeniowego i wielu innych. Ale nie tylko chodzi o przygotowanie posiłków ważna jest też kreatywność , gdyż istotne jest jak i co się gotuje codziennie dla międzynarodowego kręgu ludzi z przewagą Polaków, ale i nie brak tu Niemców czy Holendrów. Nasze Panie muszą sprostać wielu nawykom żywieniowym osób jedzących mięso i wegetarianom oraz alergików, radzą sobie świetnie zawsze smacznie. Największą pochwałą dla kucharza są zadowoleni goście, którzy zawsze powracają.

W imieniu wszystkich serdeczne podziękowania!

Wywiad z pszczelarzem – panem Janem Drozdem

Rozmowę przeprowadziła Jolanta Jętkowska – nasz długoletni pracownik. Pracuje w administracji i obszarze public relations, zajmuje się w naszym Projekcie m.in. administrowaniem rolnictwem ekologicznym.

Janie, pracował Pan w naszym Projekcie od początku, przeszedł Pan już na emeryturę. Co skłoniło Pana do tego, żeby zająć się ekologicznym pszczelarstwem w gospodarstwie w Juchowie? Praca z pszczołami sprawia mi przyjemność. Mam również własne ule. Pszczołami zajmuję się przez całe życie. Od małego dziecka, kiedy w pasiece mojego ojca poznawałem życie pszczoł.

A co Panu podoba się w tej pracy? Mam zamiłowanie do pszczoł. Ludzie lubią pszczoły, ale bez zamiłowania nic z tego nie będzie.

Jakie umiejętności wg Pana powinien mieć pszczelarz? Trzeba znać życie pszczoł, ich zwyczaje oraz posiadać podstawowe umiejętności „obsługiwania” pszczoł i pielęgnowania uli.

Dlaczego pszczoły są tak ważne dla ludzi i dla środowiska? Już kiedyś było takie przysłowie: „Zginą pszczoły, zginą ludzie”. Dzięki zapylaniu roślin przez pszczoły jest więcej żywności na świecie. Miód ma działanie lecznicze. Powstaje wiele produktów na bazie miodu, pyłku, mleczka. To są bardzo pożyteczne owady.

Czego potrzebują pszczoły, żeby mogły być zdrowe? Zdrowego środowiska, a najlepiej ekologicznego, bez żadnej chemii. To jest najważniejsze.

Jakie rodzaje miodu produkujemy w naszym gospodarstwie w Juchowie? To zależy od tego, co będziemy siać. Na pewno na wiosnę będzie miód wielokwiatowy. Jeżeli będzie facelia – to będzie faceliowy, jeżeli gryka – to gryczany, będzie koniczyna, może spadź będzie. Wszystko zależy od pogody oraz od miejsca „usadzenia” uli.

Ile rodzin pszczelich mamy obecnie? Jest 16 rodzin. Pasięka zlokalizowana jest obok „Domu Leśnika”. Wszystkie kupione w tym roku rodziny pszczoły otrzymały od nas nowe drewniane ekologiczne ule, wykonane w naszej stolarni. Na pewno czują się w nich „jak u siebie w domu”.

Czy w Polsce spożywa się dużo miodu? Zauważyłem, że ludzie spożywają coraz więcej miodu i coraz bardziej doceniają jego walory odżywcze.

Czy od kiedy zajął się Pan ekologicznym pszczelarstwem w Juchowie, widzi Pan różnicę między ekologicznym a konwencjonal-

nym pszczelarstwem? W pszczelarstwie ekologicznym pszczoły są zdrowsze, a tym samym produkty pszczelarskie są zdrowsze niż konwencjonalne. Podobnie jak z inną żywnością.

Czy stosuje Pan środki chemioterapeutyczne? Ja? Tu, w Juchowie? Nigdy w życiu. Stosujemy różne olejki eteryczne, które działają uodparniająco i wzmacniająco na pszczoły.

A jaki cukier stosuje Pan do zakarmiania?

Tylko ekologiczny. W pszczelarstwie konwencjonalnym każdy karmi czym chce. Są nawet gotowe syropy do zakarmiania.

Czy miód z Juchowa będzie miał certyfikat ekologiczny? Tak. W tym roku odbyła się pierwsza kontrola jednostki certyfikującej rolnictwo ekologiczne. Oby tylko dużo miodu było....

Czy według Pana opinii, w gospodarstwie w Juchowie jest wystarczająco dużo pożytków dla pszczół, czy pszczół jest jeszcze za mało? Teraz jest za mało pszczół. W następnym roku, jeżeli dobrze przezimują, liczba rodzin pszczelich automatycznie podwoi się i będzie z roku na rok coraz więcej rodzin.

Mamy teraz początek listopada. Co pszczoły robią o tej porze roku? Pszczoły to pracowite owady, nawet teraz wylatują na zbiór jesienny. Jak tylko zaświeci słońce, zabierają się do pracy.

To w takim razie proponuję, żebyśmy poszli do pasieki i się o tym przekonali. Dziękuję na rozmowę. I do zobaczenia w pasiece!

Serdecznie witamy! Nasz nowy hotel dla biedronek, pszczoł murarek ogrodowych, much – złotokowatych, motyli i innych owadów znajduje się w Kądzieni. Budowę rozpoczęło pięciu praktykantów Szkoły Waldorfskiej z Greifswaldu (DE), którzy odbywali praktyki rok temu, a w tym roku latem byli w ogrodzie. Podczas trwania praktyk nie udało im się dokończyć budowy i klasa, która przyjechała po nich dokończyła ten hotel dla insektów.

W deszczowe dni, kiedy uczniowie szkoły z Greifswaldu nie mogli pracować na polu, zajmowali się budową budek dla ptaków. Niektóre gatunki mają trudności ze znalezieniem takich budek, więc to był aktywny wkład w ochronę ptactwa. Cieszymy się z nowych mieszkańców tych budek takich jak sikorki, dzięcioły i ptaki z gatunków wróblowatych. Serdecznie dziękujemy wszystkim tegorocznym praktykantom za ich aktywne wsparcie.

CYRK

Szkoła cyrkowa 2016

odbędzie się w terminie 23.07 do 2.08 2016r

Chętne dzieci i młodzież od lat 12

mogą zgłaszać się do

danuta.salagan@juchowo.org

Latem zbudowaliśmy tzw. „Kon-Tiki” - kocioł wytwarzający węgiel roślinny z materiałów organicznych, które stosować będziemy do użytkowania gleby. Koncepcja ta została opracowana przez Hansa-Petera Schmidta (Ithaka-Institut, CH).

Julius Klein Bramel, student szkoły wyższej agronomicznej w Van Hall Larenstein w Holandii był u nas w ramach praktyk badawczych dotyczących łąk. Chcielibyśmy w tym miejscu podziękować za współpracę i życzyć mu wszystkiego dobrego na przyszłość.

Projekt Wiejski Juchowo-Radacz-Kądzielnia

Fundacja im. Stanisława Karłowskiego w Polsce

Fundacja im. Stanisława Karłowskiego (1879-1939), senatora II Rzeczypospolitej i pioniera rolnictwa biodynamicznego w Polsce (od 1931), ma swoją siedzibę w Juchowie, okolice Szczecinka, woj. Zachodniopomorskie.

Fundacja jako prawny reprezentant Projektu Wiejskiego, zgodnie z prawodawstwem polskim, jest organizacją pożytku publicznego. Jest właścicielem ziemi (1892 ha, w tym 1600 ha gruntów rolnych), budynków oraz żywego i martwego inwentarza. Fundacja odpowiada za to, by majątek ten był na stałe wyłączony z możliwości sprzedaży.

Fundacja realizuje cele organizacji pożytku publicznego wspierając badania naukowe, działalność pedagogiczną, edukacyjną i kulturalną; organizuje i wspiera zawodową oraz społeczną integrację osób niepełnosprawnych (socjoterapia).

Ponadto celem działań Fundacji jest zachowanie bioróżnorodności gatunkowej oraz ochrona przyrody i środowiska naturalnego. Jako modelowe, biodynamiczne gospodarstwo naukowo edukacyjne, daje możliwość powoływania nowych inicjatyw, które zajmowałyby się wspomnianymi dziedzinami.

Celem Projektu Wiejskiego jest tworzenie lokalnej agrokultury w oparciu o rolnictwo biodynamiczne. Kulturowy impuls rolnictwa biodynamicznego odwołuje się do cyklu wykładów, które Rudolf Steiner wygłosił w 1924 w majątku Kobierzyce koło Wrocławia. Rolnictwo biodynamiczne opiera się na dwóch bardzo ważnych aspektach: żywieniu i uzdrowieniu ziemi uprawnej oraz pielęgnowaniu wiejskiego życia społecznego, zgodnie z trójpodziałem społecznej struktury. Jest

to nurt przewodni Projektu Wiejskiego.

Realizację tych dalekosiężnych celów rozpoczęto w 2000 roku, tworząc gospodarstwo biodynamiczne.

Inicjatywy Projektu Wiejskiego wobec Fundacji są oparte na zasadach umowy i tworzą między sobą stowarzyszenie. Zamierzenia Fundacji realizowane są przez zespół międzynarodowy. Fundacja oferuje do chwili obecnej, miejsca pracy dla 100 osób z okolic. Ponadto Fundacja realizuje swoje cele również poprzez współpracę z różnymi publicznymi i prywatnymi organizacjami.

Zatem, kto zechce utożsamić się z celami Projektu Wiejskiego Fundacji im. Stanisława Karłowskiego, proszony jest serdecznie o zgłaszanie się do nas.

Wskazówka:

W przypadku gdybyście Państwo byli w przyszłości zainteresowani otrzymywaniem Wieści Okolicy w wersji elektronicznej PDF, prosimy o przesłanie nam imienia i nazwiska wraz z adresem mailowym na: info@juchowo.org

Jeżeli chcielibyście Państwo wykorzystać zdjęcia lub teksty (w całości lub częściowo) z niniejszej publikacji prosimy o wcześniejszy kontakt z Fundacją im. Stanisława Karłowskiego.

Adres w Polsce: Fundacja im. Stanisława Karłowskiego, Juchowo 54a, PL 78-446 Silnowo

Email: info@juchowo.org | Tel +48-94 37 538-21 | Fax 0048-94 37 538-22 | NIP: 673-17-18-086

Adres w Niemczech: Förderkreis Stanisław Karłowski Stiftung,

Günter Happel, Heinrich Heine-Str.11, DE-61118 Bad Vilbel, Tel. / Fax +49 (0)6101 75 24

Oto nasz aktualny numer konta bankowego:

Bank Zachodni WBK S.A., Oddział Szczecinek

Fundacja im. Stanisława Karłowskiego **nr r-ku: 231090 1711 0000 0001 0582 3269**

Prosimy Państwa o podawanie dokładnego adresu przy przekazywaniu darowizn.

Jeśli chcecie Państwo jako nowi czytelnicy otrzymywać nasze pismo

„Wieść okolicy Juchowo-Radacz-Kądzielnia”,

prosimy o podanie nam swojego adresu korespondencyjnego.

Teksty i zdjęcia: współpracownicy, przyjaciele i wspólnota,

tłumaczenie i redakcja: pracownicy biura w Juchowie i pani I. Wierucka/Koszalin,

redakcja: M. Klett, B. Bootsman, A. Beckmann, *druk:* Tempoprint /Szczecinek